

Akademik ?yimserlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Akademik ?yimserlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16526>

Özet

Akademik ?yimserlik Ölçe?i, e?itim ortamlar?nda okullar?n ve ö?retmenlerin ö?rencilerin ba?ar?s?na olan inanc?n?, güvenini ve akademik hedeflere ula?ma konusundaki kararlılı??n? ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Gürkan Y?ld?z ve Arif Özer tarafından 2012 y?l?nda Türkçe diline **uyarlama** çal??ması yapılarak Türk kültürü ve e?itim sistemi ba?lam?nda geçerlik ve güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Ölçek, özellikle e?itim çal??anlar?nın kolektif yeterlilik, ö?renci ve velilere duyulan güven ve akademik ba?ar?ya verilen önem gibi boyutlar? kapsayan akademik iyimserlik düzeylerini belirlemeyi hedefler.

Uyarlama çal??ması, ölçe?in Türkçeye çeviri sürecini takiben, **psikometri** standartlarına uygun olarak hem aç?mlayıcı hem de **do?rulayıcı faktör analizleri** kullanılarak yapısal geçerli?inin test edilmesini içermiştir. Bu çal??ma, ölçe?in Türkçede güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullanılabilece?ini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Akademik iyimserlik, ölçek uyarlaması, **e?itim psikolojisi**, psikometri, güvenilirlik, geçerlik, kolektif yeterlilik, ö?retmen tutumları.

Yazarlar

Gürkan Y?ld?z, Arif Özer

Amaç

Akademik ?yimserlik Ölçe?i'nin temel amacı, e?itim kurumlarında görev yapan personelin ve kurumların genel olarak akademik ba?ar?ya yönelik olumlu beklentiler, yüksek yeterlilik algısı ve ö?rencilere yönelik güven duygular?n? kapsayan **Akademik ?yimserlik** düzeylerini saptamaktır. Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??ması ise, orijinal ölçe?in yapısal özelliklerini ve ölçüm gücünü Türk örnekleminde koruyarak, alandaki ara?tırmacılara ve uygulayıcılara uluslararası standartlarda bir araç sunmayı amaçlamıştır.

Bu araç sayesinde, okullar?n kültürel ve örgütsel iklimlerinin akademik ba?ar? üzerindeki potansiyel etkileri incelenebilir ve ö?retmenlerin mesleki geli?imi ile ö?renci motivasyonunu artırmaya yönelik stratejiler geli?tirilebilir.

Yapı/Kavram

Ölçek, sosyal psikoloji ve **e?itim psikolojisi** alanlarındaki keskinde yer alan **Akademik ?yimserlik** (Academic Optimism) kavram?n? ölçmektedir. Bu kavram, genellikle üç ana

bileşenden oluşmaktadır:

Kolektif Öğretmen Yeterliliği (Collective Teacher Efficacy): Öğretmenlerin, zorlu öğrencileri bile eğitme kapasitelerine olan ortak inancı.

Veli ve Öğrenciye Güven (Trust in Parents and Students): Öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin okulun misyonunu destekleyeceğine dair inancı.

Akademik Baskı/Vurgu (Academic Press): Okulun, tüm öğrencilerin yüksek akademik standartlara ulaşması gerektiği yönündeki normatif beklentisi ve uygulamaları.

Akademik iyimserlik, okul başarısının önemli bir yordayıcısı olarak kabul edilir ve bu ölçek, söz konusu üç boyutun entegre bir yapısını ölçmeyi hedefler.

Geçerlik

Akademik İyimserlik Ölçeği'nin Türkçe uyarlama çalışmasında yapısal geçerliliğini kanıtlamak amacıyla kapsamlı istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Yapılan analizler, ölçeğin teorik olarak dayandığı çok boyutlu yapıyı Türk kültüründe de başarıyla bir şekilde temsil ettiğini göstermiştir.

Geçerlik çalışmaları için hem **açıklayıcı faktör analizi (AFA)** hem de **doğrulayıcı faktör analizi (DFA)** tekniklerinden yararlanılmıştır. DFA sonuçları, ölçeğin orijinal yapısının Türk verileriyle uyumlu olduğunu desteklemiştir ve maddelerin ilgili alt ölçeklere yeterli yüklenim gösterdiğini ortaya koymuştur.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek amacıyla güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu analizlerde, ölçeğin alt boyutları için ayrı ayrı **Cronbach alfa katsayıları** hesaplanmıştır.

Elde edilen **Cronbach alfa katsayıları** değerleri, ölçeğin farklı alt boyutlarının yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğunu ve bu sayede ölçülen özelliğin tutarlı bir şekilde ölçüldüğünü kanıtlamıştır. Bu durum, ölçeğin araştırma ve uygulama ortamlarında güvenle kullanılabilmesini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek üzere uygulanan faktör analizi teknikleri, ölçeğin çok boyutlu yapısını doğrulamıştır. Başlangıçta **açıklayıcı faktör analizi (AFA)** ile madde yükleri ve faktör yapısı incelenmiş; ardından teorik yapıyı test etmek üzere **doğrulayıcı faktör analizi (DFA)** gerçekleştirilmiştir.

DFA modeli, akademik iyimserli?in kolektif yeterlilik, güven ve akademik bask?/vurgu boyutlar?ndan olu?an üç faktörlü yap?s?n? ba?ar?yla desteklemi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe formunda da geçerlili?ini korudu?unu göstermektedir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme (5'li veya 6'l? Likert, orijinal çal??mada belirtilmedi?i için standart uygulama varsay?lm??t?r). Derecelendirme bilgisi kaynakta bo? bırak?lm??t?r.

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal dil).

Popülasyon Grubu: E?itim çal??anlar? ve ö?retmenler.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Ö?retmenler).

Popülasyon Detaylar?: ?lkokul, ortaokul veya lise düzeyinde görev yapan e?itim personeli. Uyarlama çal??mas? genellikle ö?retmenler üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i, psikometrik de?erlendirme.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen yeterlili?i, okul iklimi, akademik bask?, örgüt kültürü, ölçek geli?tirme, **Akademik ?yimserlik**.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Arif Özer

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: arifozer@gazi.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye (Çal??ma dönemindeki kurumu).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in kullan?m izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar (Arif Özer) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?l? (Uyarlama): 2012

Orijinal makaleye ait tam metin ba?lant?s? a?a??dad?: ac.els-cdn.com

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: akademik-iyimserlik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Yildiz, G., & Ozer, A. (2012). Examining of adaptability of academic optimism scale into Turkish language. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 47, 566-571.

Akademik ?yimserlik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bu bölüme ölçe?in orijinal maddeleri (sorular?) eklenmelidir. Kaynak içerikte ölçek maddeleri sunulmad??? için bu alana yaln?zca bir aç?klama notu eklenmi?tir.

Ölçe?in maddeleri, uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? orijinal akademik makalede (Y?ld?z & Özer, 2012) bulunabilir. Maddeler, ö?retmenlerin kolektif yeterlilik, veli ve ö?renciye güven ile akademik ba?ar?ya vurgu alt boyutlar?n? ölçmeye odaklanmaktadır.